

U S T A W A

z dnia .....1998 r.

o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe"

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1

Ustawa reguluje zasady i tryb:

- 1/ komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe", działającego na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1995 r. o przedsiębiorstwie państwowym "Polskie Koleje Państwowe" /Dz. U. Nr 95, poz.474, z 1996 r. Nr 147, poz.687, z 1997 r. Nr 96, poz.591, Nr 104, poz.661 i Nr 121, poz. 770/, zwanego dalej "PKP",
- 2/ restrukturyzacji mienia i zatrudnienia w jednoosobowej spółce akcyjnej Skarbu Państwa o nazwie "Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna", powstałej w wyniku komercjalizacji, zwanej dalej "PKP S.A.",
- 3/ prywatyzacji PKP S.A..

Rozdział 2

Komercjalizacja PKP

Art. 2

1. Komercjalizacja PKP polega na przekształceniu go w spółkę akcyjną z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa.
2. Spółka działa pod firmą "Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna", w skrócie "PKP S.A."
3. Siedzibą PKP S.A. jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 3

1. Komercjalizacji PKP dokona Minister Transportu i Gospodarki Morskiej z własnej inicjatywy, w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej sporządza za Skarb Państwa akt komercjalizacji PKP.
3. W akcie komercjalizacji ustala się:
  - 1/ statut PKP S.A.,
  - 2/ wysokość kapitału akcyjnego PKP S.A.,
  - 3/ imiona i nazwiska członków władz pierwszej kadencji.
4. Akt komercjalizacji zastępuje czynności określone w przepisach Kodeksu handlowego, poprzedzające złożenie wniosku o wpisanie PKP S.A. do rejestru handlowego.
5. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej reprezentuje w PKP S.A. Skarb Państwa.
6. Do PKP S.A. stosuje się przepisy Kodeksu handlowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 4

Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, PKP S.A. wstępuje we wszystkie zobowiązania i stosunki prawne, których podmiotem było PKP, bez względu na charakter prawny tych stosunków.

Art. 5

Bilans zamknięcia PKP staje się bilansem otwarcia PKP S.A., przy czym suma kapitału akcyjnego i zapasowego PKP S.A. jest równa funduszom : założycielskiemu i przedsiębiorstwa PKP.

Art. 6

Zatwierdzenia sprawozdania finansowego, podziału zysku lub określenia sposobu pokrycia straty za rok obrotowy poprzedzający komercjalizację, dokona walne zgromadzenie PKP S.A.

Art. 7

1. Wykreślenie PKP z rejestru przedsiębiorstw państwowych następuje z urzędu z chwilą wpisania PKP S.A. do rejestru handlowego.
2. Postanowienie o wpisaniu PKP S.A. do rejestru handlowego oraz związane z tym wykreślenie

PKP z rejestru przedsiębiorstw państwowych jest skuteczne od pierwszego dnia miesiąca przypadającego po wydaniu postanowienia.

3. PKP S.A., z dniem wpisania do rejestru handlowego, staje się zarządem kolei w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym, z zastrzeżeniem art. 11 ust.3.

Art. 8

1. Pracownicy PKP stają się z mocy prawa pracownikami PKP S.A., z zastrzeżeniem ust.2.
2. Stosunek pracy członków Zarządu PKP, z zastrzeżeniem art.10, oraz pracowników zatrudnionych na podstawie powołania wygasa, z mocy prawa, z dniem wykreślenia PKP z rejestru przedsiębiorstw państwowych. Pracownikom tym przysługuje odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia liczonego jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy. Odprawa ta nie przysługuje w przypadku zatrudnienia w PKP S.A. tych pracowników na stanowisku równorzędnym lub wyższym.
3. Rada PKP ulega rozwiązaniu z mocy prawa, z dniem wykreślenia PKP z rejestru przedsiębiorstw państwowych.

Art. 9

1. Liczbę członków Rady Nadzorczej PKP S.A. określa statut z tym, że pierwsza Rada Nadzorcza liczy dziesięć osób.
2. Do czasu gdy Skarb Państwa pozostaje jedynym akcjonariuszem spółki, dwie piąte składu Rady Nadzorczej stanowią osoby wybrane przez pracowników.
3. Tryb wyboru członków Rady Nadzorczej przez pracowników określa statut lub regulamin uchwalony w sposób określony w statucie.
4. Sposób zgłoszenia kandydatów na przedstawicieli pracowników do pierwszej Rady Nadzorczej, a także ich imienny wykaz ustalają wspólnie ponadzakładowe organizacje związkowe działające w PKP, w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisma Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w tej sprawie.
5. W razie niewyłonienia kandydatów w sposób i w terminie określonym w ust. 4, ich imienny wykaz przedstawiają, w terminie 15 dni, ponadzakładowe organizacje związkowe posiadające reprezentatywność w rozumieniu Kodeksu pracy.
6. W razie niewyłonienia kandydatów w sposób i w terminie określonym w ust. 5, przedstawicieli pracowników wyznacza i powołuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.

Art. 10

Do pełnienia funkcji Prezesa PKP S.A. w pierwszym Zarządzie powołuje się Prezesa Zarządu PKP – Dyrektora Generalnego PKP, chyba że nie wyrazi on zgody na pełnienie tej funkcji.

Pierwsza kadencja Prezesa i Zarządu PKP S.A. kończy się w terminie najbliższego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy zatwierdzającego bilans i rachunek wyników.

Art. 11

PKP S.A. może być jedynym założycielem spółki akcyjnej.

Art. 12

1. PKP S.A. , w celu wykonywania przewozów kolejowych w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym, tworzy spółki akcyjne, zwane dalej „spółkami przewozowymi”.
2. PKP S.A. utworzy spółki przewozowe w terminie do 24 miesięcy od dnia wpisania jej do rejestru handlowego.
3. Do czasu wpisania do rejestru handlowego spółek przewozowych PKP S.A. wykonuje przewozy kolejowe w formie wyodrębnionych jednostek organizacyjnych.

Art. 13

Minister Transportu i Gospodarki Morskiej, w terminie trzech miesięcy od dnia wpisania spółek przewozowych do rejestru handlowego, dokona zmiany statutu PKP S.A. w zakresie przedmiotu przedsiębiorstwa spółki.

Art. 14

1. PKP S.A. pokryje kapitał akcyjny spółek przewozowych gotówką i wkładami niepieniężnymi w formie składników materialnych i niematerialnych niezbędnych do prowadzenia działalności statutowej przez te spółki.
2. Na wartość wkładów niepieniężnych /aportów/ składają się składniki majątkowe wycenione według wartości księgowej netto. Wartość składników majątkowych nie wykazywanych w bilansie oszacuje Zarząd PKP S.A.

2.1. PKP S.A. ma prawo wnosić do spółek przewozowych w postaci aportu niepieniężnego prawa własności gruntu, prawo użytkowania wieczystego gruntu, prawo własności budynków, budowli i urządzeń na trwale związanych z gruntem na które PKP S.A. (wcześniej PKP) nie uzyskało odpowiednich decyzji uwłaszczeniowych, o których mowa w art.42 ust. 3 i 4.

2.2. Wniesiony aport niepieniężny, o którym mowa w punkcie 2.1., z mocy prawa staje się własnością spółki przewozowej. Spółka przewozowa składa wnioski o stwierdzenie nabytych praw i otrzymuje decyzje uwłaszczeniowe na ten aport niepieniężny, o którym mowa w art. 42 ust. 3 i 4.

2.3. W dniu wpisania spółki przewozowej do rejestru handlowego, PKP S.A. traci prawo własności do wniesionego aportu niepieniężnego, wymienionego w punkcie 2.1., który staje się własnością zarejestrowanej spółki przewozowej.

3. Do spółek przewozowych nie stosuje się przepisów art. 312, 313 i 347 Kodeksu handlowego.
4. Czynności związane z tworzeniem spółek przewozowych są zwolnione od opłat skarbowych.

Art. 15

1. PKP S.A. może tworzyć odrębne spółki w celu prowadzenia działalności innej niż określona w art. 12 ust.1.
2. Przy tworzeniu tych spółek stosuje się tryb i zasady ustalone w art. 14.

Art.16

1. Tryb powoływania spółek, o których mowa w art. 12 ust. 1 i art. 15 ust. 1 określa statut PKP S.A.
2. Statuty spółek, o których mowa w ust. 1 zatwierdza Walne Zgromadzenie PKP S.A. do czasu gdy PKP S.A. posiada w tych spółkach co najmniej 51% akcji lub udziałów.
3. Zgody Walnego Zgromadzenia PKP S.A. wymagają następujące czynności, związane z wykonywaniem praw z akcji (udziałów) w spółkach, o których mowa w ust.1
  - 1) zastawianie i umarzanie akcji,
  - 2) zbycie akcji (udziałów),
  - 3) podwyższanie lub obniżanie kapitału akcyjnego (zakładowego) spółki,
  - 4) zbycie przedsiębiorstwa spółki,
  - 5) ustanowienie władz spółki.

4. Zbycie akcji i udziałów, o których mowa w ust. 3 pkt 2 odbywa się w trybie publicznym, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Do zbycia, o którym mowa w ust. 4 nie mają zastosowania przepisy o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Art.17

Wykonywanie zadań z zakresu powszechnego obowiązku obrony, w tym przygotowanie linii kolejowych i taboru do realizacji zadań obronnych oraz ich finansowanie odbywa się na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział 3

Zagospodarowanie mienia

Art. 18

1. Zagospodarowanie mienia następuje w szczególności w trybie:
  - 1/ sprzedaży mienia,
  - 2/ oddania mienia w dzierżawę, najem, użytkowanie lub do odpłatnego korzystania w drodze umów prawa cywilnego,
  - 3/ wniesieniu mienia do spółek jako wkładu niepieniężnego /aportu/.
2. Mienie PKP S.A. może być przekazane nieodpłatnie, w drodze umowy, na własność gminy lub innej jednostki samorządowej, na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi służącymi wykonywaniu zadań własnych gminy lub innej jednostki samorządowej.
3. Mienie, z wyjątkiem gruntu, którego zagospodarowanie na zasadach określonych w ust.1-2 nie jest możliwe, a względy ekonomiczne nie uzasadniają jego utrzymywania, może zostać zlikwidowane lub przekazane nieodpłatnie.

Art. 19

1. Zawarcie umów, o których mowa w art.18 ust. 1 pkt 1, następuje w drodze przetargu.
2. Zasady i tryb organizowania przetargu oraz warunki, w których dopuszcza się odstępianie od przetargu, regulują przepisy w tym zakresie, dotyczące spółek powstałych w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych.

Rozdział 4

Restrukturyzacja zasobów mieszkaniowych

Art. 20

1. PKP S.A. wyodrębni jednostkę organizacyjną do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży własnych domów mieszkalnych, lokali mieszkalnych i związanych z nimi budynków gospodarczych lub garaży wraz z przynależnymi do nich gruntami.
2. Nie podlegają sprzedaży lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach wykorzystywanych do celów eksploatacji kolei.

Art. 21

1. Prawo do nabycia lokalu mieszkalnego przysługuje:
  - 1/ osobom, które zajmują lokal mieszkalny na podstawie umowy najmu,
  - 2/ osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, jeżeli:
    - a/ są uprawnieni do wstąpienia w stosunek najmu z chwilą śmierci najemcy, na podstawie przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych,
    - b/ są lub byli pracownikami podmiotów utworzonych z zakładów i jednostek organizacyjnych wydzielonych z PKP w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia wejścia w życie ustawy,
    - c/ rozwiązanie stosunku pracy z nimi nastąpiło w związku ze zmianami organizacyjnymi lub zmniejszeniem stanu zatrudnienia w PKP lub w PKP S.A.
2. Osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego, nie spełniającym warunków o których mowa w ust.1 może być sprzedany ten lokal bez możliwości zastosowania bonifikaty.

Art. 22

1. O przeznaczeniu do sprzedaży lokali mieszkalnych PKP S.A. zawiadamia na piśmie uprawnione osoby, o których mowa w art. 20, wyznaczając dwumiesięczny termin, liczony od dnia doręczenia zawiadomienia osobie zainteresowanej na złożenie pisemnego oświadczenia o zamiarze nabycia nieruchomości.
2. W razie nie złożenia oświadczeń przez osoby, o których mowa w ust.1, PKP S.A. może nieodpłatnie przekazać gminie, spółdzielni mieszkaniowej lub podmiotom gospodarczym

2. W razie nie złożenia oświadczeń przez osoby, o których mowa w ust.1, PKP S.A. może nieodpłatnie przekazać gminie, spółdzielni mieszkaniowej lub podmiotom gospodarczym prowadzącym działalność w zakresie gospodarki mieszkaniowej budynek mieszkalny lub nie sprzedane lokale mieszkalne wraz z prawem do odpowiedniej przynależnej do nich części gruntu.
3. PKP może w przetargu ograniczonym sprzedawać grunty przeznaczone w planach miejscowych pod budownictwo mieszkaniowe, spółdzielni lub spółce budownictwa mieszkaniowego, których członkami lub udziałowcami są w większości pracownicy lub osoby wymienione w art. 22 ust. 1 pkt 2 lit. b i c

Art. 23

1. PKP S.A. dokonuje sprzedaży lokali mieszkalnych w drodze umowy, na wniosek osoby uprawnionej.
2. Sprzedaż lokali mieszkalnych następuje po cenie ustalonej na zasadach określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami, pomniejszonej o:
  - 1/ 4% za każdy rok pracy najemcy w PKP lub w PKP S.A. albo
  - 2/ 3% za każdy rok najmu mieszkania od PKP lub PKP S.A.,- nie więcej jednak niż 90%.
3. Do okresu pracy lub najmu, od których zależy pomniejszenie ceny sprzedaży, wlicza się również okres pracy w podmiotach utworzonych z zakładów i jednostek organizacyjnych wydzielonych z PKP w okresie od dnia 1 lipca 1991r. do dnia wejścia w życie ustawy.
4. Na wniosek osoby uprawnionej do wstąpienia w stosunek najmu, która pozostała w lokalu po śmierci najemcy, udzielając bonifikaty uwzględnia się, zamiast zaliczanego jej okresu pracy lub najmu, okres pracy tego najemcy w PKP lub podmiotach utworzonych z zakładów i jednostek organizacyjnych wydzielonych z PKP w okresie od dnia 1 lipca 1991r. do dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli jest on korzystniejszy.

Art. 24

1. Na wniosek nabywcy lokalu mieszkalnego należność z tytułu sprzedaży może być rozłożona na raty roczne uiszczane w okresie do 10 lat według zasad określonych w przepisach o gospodarowaniu nieruchomościami samorządów lokalnych.

2. Wierzytelność PKP S.A. w stosunku do nabywcy, z tytułu rozłożenia ceny sprzedaży lokalu mieszkalnego na raty, podlega zabezpieczeniu a w szczególności zabezpieczeniu hipotecznemu.
3. Jeżeli nabywca lokalu mieszkalnego dokona jednorazowo wpłaty należności z tytułu jej nabycia, uzyskuje bonifikatę w wysokości 5% ceny sprzedaży.

Art. 25

Przepisy art. 21 - 24 stosuje się odpowiednio do sprzedaży budynków mieszkalnych oraz budynków gospodarczych, garaży i gruntu, związanych ze sprzedawanymi domami lub lokalami mieszkalnymi.

Art. 26

1. Osoby, które stały się właścicielami lokali mieszkalnych, ponoszą koszty utrzymania nabytego lokalu mieszkalnego, na zasadach określonych w przepisach o własności lokali.
2. Do czasu przekazania nabywcom lokali mieszkalnych, budynku mieszkalnego wraz z gruntem i związaną z nimi infrastrukturą techniczną, stosuje się odpowiednio przepisy o własności lokali.

Art. 27

PKP S.A. może przekazać w drodze umowy, nieodpłatnie, spółdzielni lub spółce mieszkaniowej, których wyłącznymi członkami lub udziałowcami są osoby wymienione w art. 21, grunty i urządzenia wchodzące w skład infrastruktury technicznej.

Rozdział 5

Restrukturyzacja zatrudnienia

Art. 28

Pracownicy, z którymi rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w związku ze zmianami organizacyjnymi lub zmniejszeniem stanu zatrudnienia w PKP S.A., i którzy nie spełniają

warunków umożliwiających uzyskanie prawa do emerytury, uzyskują uprawnienie, na zasadach określonych w ustawie, do jednej z następujących osłon socjalnych:

- 1/ świadczenia socjalnego,
- 2/ jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop kolejowy,

Art. 29.

1. Decyzję o przyznaniu pracownikowi osłony socjalnej podejmuje pracodawca.
2. Prawo do pobierania osłony socjalnej wygasa z chwilą nabycia uprawnień emerytalnych lub rentowych.

Art. 30

1. Pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku pracy bezpośrednio związanym z prowadzeniem ruchu kolejowego w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym, któremu ze względu na wiek i łączny staż pracy, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia na kolei, brakuje nie więcej niż trzy lata do spełnienia warunków umożliwiających uzyskanie prawa do emerytury, może być przyznany urlop kolejowy do czasu osiągnięcia tego prawa, pod warunkiem złożenia przez pracownika oświadczenia o wyrażeniu zgody na rozwiązanie stosunku pracy z dniem zakończenia urlopu kolejowego, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Pracownikowi, o którym mowa w ust. 1, zatrudnionemu lub zamieszkałemu na terenie rejonu administracyjnego (gminy), zagrożonego szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, może być przyznany pięcioletni urlop kolejowy.

Art. 31

1. Osoba korzystająca z urlopu kolejowego otrzymuje świadczenie socjalne oraz uznaniowe świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.
2. Osoba otrzymująca świadczenie socjalne nie ma prawa do wynagrodzenia oraz do zasiłku chorobowego i innych zasiłków z ubezpieczenia społecznego.

Art. 32

1. Świadczenie socjalne jest wypłacane miesięcznie, nie później niż w terminie wypłaty wynagrodzeń u pracodawcy, w kwocie stanowiącej 70 % miesięcznego wynagrodzenia obliczonego jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy.
2. Od wypłaconego świadczenia socjalnego pracodawca odprowadza składkę na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy.
3. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określa w drodze rozporządzenia minimalną wysokość świadczenia socjalnego, a także zasady jego waloryzacji.

Art. 33

1. Osobie, której przyznano urlop kolejowy można wypłacić, na jej wniosek, jednorazowy ekwiwalent pieniężny za urlop kolejowy w wysokości stanowiącej iloczyn miesięcznego świadczenia socjalnego oraz liczby miesięcy pozostających do zakończenia okresu tego urlopu.
2. Wniosek, o którym mowa w ust.1, powinien zawierać prośbę o rozwiązanie stosunku pracy na mocy porozumienia stron z dniem wypłaty jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop kolejowy. Wyrażenie przez pracodawcę zgody na wypłatę tego ekwiwalentu jest równoznaczne ze zgodą na rozwiązanie stosunku pracy i zakończenie urlopu kolejowego.

Art. 34

Ustawy budżetowe, w części dotyczącej Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej, określają środki na finansowanie:

- 1/ osłon socjalnych, o których mowa w art.28,
- 2/ składek na ubezpieczenie społeczne oraz składek na Fundusz Pracy od kwot wypłaconych tytułem świadczeń socjalnych, o których mowa w art.28,
- 4/ odpraw wypłacanych pracownikom w razie rozwiązania stosunku pracy w związku ze zmianami organizacyjnymi lub zmniejszeniem stanu zatrudnienia w PKP S.A., stosownie do przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Rozdział 6

Prywatyzacja PKP S.A.

Art. 35

1. Do prywatyzacji PKP S.A. stosuje się przepisy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.
2. Uprawnienia Ministra Skarbu Państwa określone w przepisach, o których mowa w ust.1, wykonuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej.
3. Do czasu, gdy Skarb Państwa będzie posiadał akcje PKP S.A. jego zgody będą wymagały następujące czynności:
  - 1/ zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa spółki,
  - 2/ zbycie nieruchomości fabrycznych spółki,
  - 3/ likwidacja spółki,
  - 4/ emisja obligacji,
  - 5/ inwestycje dotyczące linii kolejowych zaliczanych do linii o państwowym znaczeniu,
  - 6/ podwyższenie kapitału i zbycie akcji z podwyższonego kapitału,
  - 7/ zaciągnięcie zobowiązań przekraczających granice wartości określonej w statucie.

Rozdział 7

Uprawnienia pracowników do nabywania akcji

Art. 36

1. Do nieodpłatnego nabywania akcji PKP S.A. przez pracowników stosuje się przepisy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.
2. Do nieodpłatnego nabycia akcji PKP S.A. mają prawo wszyscy pracownicy, którzy byli zatrudnieni (wraz z pracownikami przebywającymi na urloпах bezpłatnych) w ostatnim dniu działalności PKP, przed przekształceniem PKP w PKP S.A.
3. Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji PKP S.A. mają wszyscy pracownicy którzy byli zatrudnieni w PKP do 30.09.1998 r. i zostali zatrudnieni w spółkach prawa handlowego

utworzonych po tym terminie przez PKP, jako jedynego właściciela lub z udziałem większościowym PKP.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 37

1. Grunty będące własnością Skarbu Państwa lub gminy, znajdujące się w dniu 5 grudnia 1990 r. w posiadaniu PKP, co do których PKP nie posiada dokumentów o przekazaniu mu tych gruntów w formie prawem przewidzianej, stają się z mocy prawa przedmiotem użytkowania wieczystego PKP
2. Budynki, inne urządzenia i lokale trwale związane z gruntami, o których mowa w ust.1, stają się własnością PKP.
3. Nabycie praw, o których mowa w ust. 1 i 2, na wniosek PKP, stwierdza wojewoda w drodze decyzji w odniesieniu do gruntów będących własnością Skarbu Państwa, a zarząd gminy w drodze decyzji w odniesieniu do gruntów będących własnością gminy.
4. Decyzje, o których mowa w ust.3, stanowią podstawę do dokonania wpisu w księdze wieczystej.
5. Nabycie praw, o których mowa w ust.1 i 2, nie może naruszyć praw osób trzecich.

Art. 38

1. Nabycie praw, o których mowa w art. 37 ust. 1, następuje bez obowiązku wniesienia pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego.
2. Nabycie przez PKP własności linii kolejowych, budynków, lokali i urządzeń stanowiących zorganizowaną część mienia – na podstawie art.200 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i w odniesieniu do znajdujących się na gruntach, o których mowa w art. 37 ust. 1 – następuje nieodpłatnie.

Art. 39

Świadczenie socjalne, o którym mowa w art. 30, może być wypłacane do 31 grudnia 2006r.

Art. 40

1. Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu nabycia przez PKP własności budynków, innych urządzeń i lokali nie uiszczone w całości lub w części przed wejściem w życie ustawy, wygasają.
2. Kwoty uiszczone przez PKP z tytułu nabycia własności przed wejściem w życie ustawy nie podlegają zwrotowi.

Art. 41

Przepisy rozdziału 4 stosuje się do PKP i PKP S.A..

Art. 42

W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe / Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512, z 1994 r. Nr 1, poz.1, z 1995 r. Nr 85, poz.426, z 1996 r. Nr 6, poz.43, Nr 43, poz.189, Nr 106, poz.496, Nr 149, poz.703, z 1997 r. Nr 28, poz.153, Nr 54, poz.349, Nr 117, poz.751, Nr 121, poz.770 i Nr 140, poz.940/ w art.3 § 2 wyrazy „przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”” skreśla się.

Art. 43

W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych /Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz.80, Nr 75, poz.329, Nr 101, poz.444, Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 18, poz.82, Nr 60, poz.280, Nr 60, poz.280, z 1994 r. Nr 1, poz.3, Nr 80, poz. 368, Nr 113, poz.547, z 1995 r. Nr 1, poz.2, Nr 95, poz.474, Nr 154, poz.791, z 1996 r. Nr 90, poz.405, Nr 106, poz.496, Nr 118, poz.561, Nr 156, poz.775, z 1997 r. Nr 43, poz.272, Nr 106, poz.675, Nr 121, poz.770 i Nr 123, poz.777/ art. 4 ust.1 pkt 1 i art. 17 ust.2 skreśla się.

Art. 44

W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego / Dz. U Nr 54, poz.254, Nr 40, poz.150, Nr 80, poz.

368, Nr 113, poz. 547, z 1995 r. Nr 50, poz.261 i z 1996 r. Nr 100, poz.460/ w art.1 ust.1 wyrazy „przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe” zastępuje się wyrazami „Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna”.

Art. 45

W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu / Dz. U. z 1997r. Nr 25, poz.128, Nr 63, poz.403, Nr 93, poz. 569, Nr 107, poz. 692, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz.776 i z 1998 r Nr 66, poz. 431/ w art.27:

a/ w ust.1 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6/ otrzymał jednorazowy ekwiwalent pieniężny za urlop kolejowy”.

b/ w ust.2 pkt. 3 wyrazy „w ust.1 pkt. 5” zastępuje się wyrazami „w ust.1 pkt. 5 i pkt. 6”.

Art. 46

W ustawie z dnia 6 lipca 1995 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” /Dz. U. Nr 95, poz.474, z 1996 r. Nr 147, poz.687 oraz z 1997 r. Nr 28, poz.153, Nr 96, poz.591, Nr 104, poz. 661 i Nr 121, poz.770/ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.10 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. PKP tworzy, likwiduje, przekształca oraz utrzymuje, na zasadach określonych odrębnymi przepisami, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, zwane „kolejową służbą zdrowia”

2) w art.13 ust.6 otrzymuje brzmienie:

„ 6. W przypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi lub społecznymi PKP może przekazać zbędne mienie nieodpłatnie na rzecz Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub państwowej jednostki organizacyjnej lub zakładu opieki zdrowotnej w drodze umowy. Przepisy ust.2 –4 stosuje się odpowiednio.”

3) w art.16-18 słowa „PKP” zastępuje się słowami „PKP S.A.”

4) w art.44:

a) w ust.1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) tworzenia z nich odrębnych przedsiębiorstw państwowych lub innych jednostek organizacyjnych oraz zakładów opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej”

b) w ust.4 w pkt 3 po wyrazach „przedsiębiorstwa państwowe” stawia się przecinek oraz dodaje wyrazy „zakłady opieki zdrowotnej”

5) w art.45 ust.1 po wyrazach „przedsiębiorstw państwowych” stawia się przecinek i dodaje wyrazy „zakładów opieki zdrowotnej”

6) w dniu wpisania do rejestru handlowego PKP S.A. ustawa z dnia 6 lipca 1995 r o przedsiębiorstwie Państwowym „Polskie Koleje Państwowe” traci ważność z wyłączeniem art. 16 do 18, które zachowują swoją ważność do dnia 31.12.1999 r i dotyczą PKP S.A.

Art. 47

W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o transporcie kolejowym /Dz. U. .Nr 96, poz.591 i z 1998 r. Dz. U. Nr..... / wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.5 dodaje się ust.4 i 5 w brzmieniu:

„4. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz linii kolejowych o znaczeniu wyłącznie obronnym”

5.Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje budynków, budowli i urządzeń przeznaczonych do:

1) prowadzenia ruchu kolejowego,

2) utrzymania linii kolejowych”

2) w art.22 dodaje się ust.3 i 4 w brzmieniu:

„3. Organizowanie kolejowych przewozów pasażerskich o zasięgu wojewódzkim należy do zadań własnych samorządu województwa.

4. Zadanie, o którym mowa w ust.3, realizowane jest w drodze umowy z przewoźnikami kolejowymi.”

Art. 48

Zachowują moc przepisy wydane, na podstawie art.5 ust.4, 5 ustawy o transporcie kolejowym, przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa.

Art. 49

W ustawie z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa art.150 otrzymuje brzmienie:

„Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art.26, art.128 pkt 2, art.139 pkt 1 i 10, art.145 ust.2 i 4, art.146 ust.2 i 4 oraz art.147 ust.2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i art.34 pkt 1, art.36 pkt 23, art. 48 pkt 1 i 3, art.84, art.97 pkt 1-3, 5-10 i 12-36, art.106 pkt 3, art. 139 pkt 9 lit.a), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.

Art. 50

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem :

- 1) art.42-45, które wchodzi w życie w terminie określonym w art.3 ust. 1,
- 2) 46 pkt 3, który wchodzi w życie w terminie określonym w art. 3 ust. 1 i zachowuje moc obowiązującą do dnia 31 grudnia 1999 roku,
- 3) art.47 pkt 2 , który wchodzi w życie 1 stycznia 2000 r.

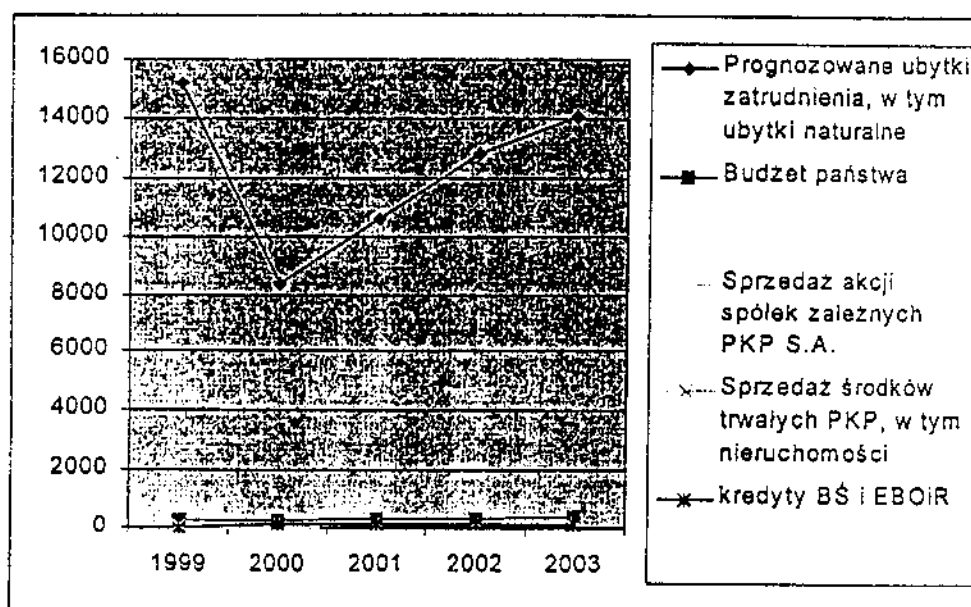
Koszty wdrożenia ustawy

Koszty związane z restrukturyzacją organizacyjną związane z zmianą statusu przedsiębiorstwa, PKP pokryje ze środków własnych. Dodatkowe finansowanie jest niezbędne na pokrycie kosztów restrukturyzacji zatrudnienia.

Restrukturyzacja zatrudnienia będzie finansowana z kilku źródeł. Poniższa tabela przedstawia planowane źródła finansowania:

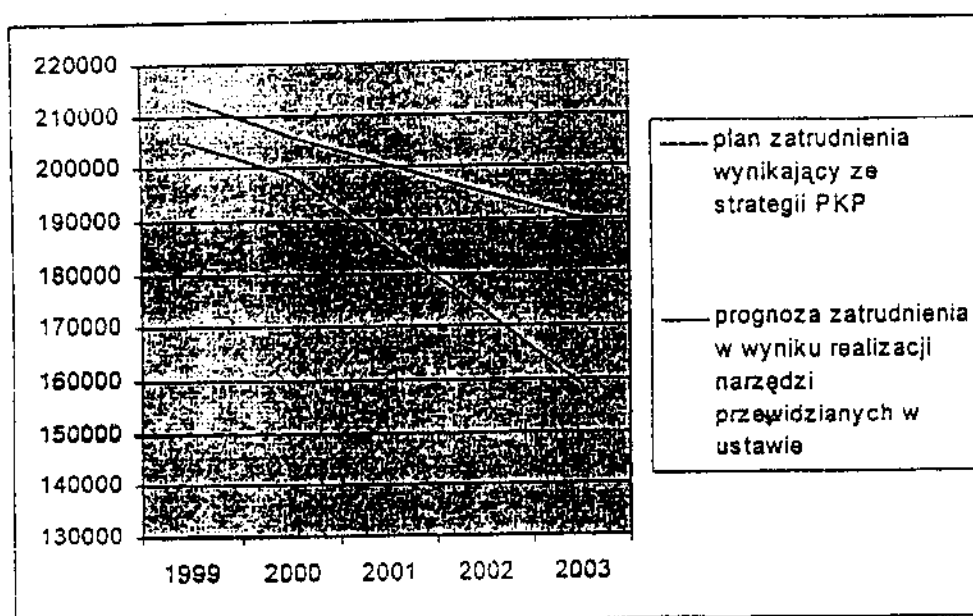
(w mln zł)

rok	Prognozowane ubytki zatrudnienia, w tym ubytki naturalne	Budżet państwa	Sprzedaz akcji spółek zależnych PKP S.A.	Sprzedaz środków trwałych PKP, w tym nieruchomości	kredyty BŚ i EBOiR
1999	15177	274,3	0	50	0
2000	8362	274,9	0	150	150
2001	10575	319,2	100	150	150
2002	12845	367,1	100	150	150
2003	14043	410,8	100	100	150
SUMA	61002	1646,3	300	600	600

Prognoza stanu zatrudnienia na lata 1999-2003 wynikająca z realizacji projektu ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji PKP:

rok	plan zatrudnienia wynikający ze strategii PKP	prognoza zatrudnienia w wyniku realizacji narzędzi przewidzianych w ustawie
1999	213000	204823
2000	206000	198461
2001	200500	185886
2002	195000	173040
2003	190000	158997

Przewidywany koszt działań osłonowych wg projektu ustawy w cenach stałych z 1998r. pokazuje poniższa tabela oraz graficznie obrazuje wykres.

(w mln zł)

rok	świadczenie przedemerytalne	świadczenie socjalne*
1999	22,7	128,8
2000	28,8	146,8
2001	34,8	167,5
2002	42,7	189,7
2003	52,5	211,5
	181,5	844,3

*przez świadczenie socjalne rozumie się urlopy kolejowe, zasiłek socjalny

Przy prognozowaniu nakładów należy pamiętać o wielkości narzutów w postaci obciążeń związanych z odprowadzaniem obowiązkowych świadczeń na ZUS, FP, ZFŚS i innych. Łączna wielkość tych obciążeń wynosi ok. 50%.

UZASADNIENIE DO PROJEKTU USTAWY O KOMERCJALIZACJI, RESTRUKTURYZACJI I PRYWATYZACJI PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWEGO "POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE"

Przedmiotem ustawy jest komercjalizacja przedsiębiorstwa państwowego Polskie Koleje Państwowe, a także restrukturyzacja jednoosobowej spółki Skarbu Państwa (PKP S.A.) powstałej w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa oraz jej prywatyzacja. Regulacja obejmuje zasady i tryb tych przekształceń.

Uchwalenie ustawy w proponowanym kształcie wynika z konieczności realizowania polityki transportowej Państwa uwzględniającej uwarunkowania międzynarodowe (dążenie do członkostwa w Unii Europejskiej), dążenia do promowania transportu kolejowego ze względu na jego proekologiczne cechy, konieczności zapobieżenia pogarszającej się sytuacji finansowej.

PKP oraz konieczności stworzenia warunków do równorzędnej konkurencji kolei wobec innych rodzajów transportu.

Działania sanacyjne stosowane wobec PKP obejmą etapy wskazane w tytule ustawy i działania znajdujące odzwierciedlenie w systematyce tekstu ustawy.

Rozdział 1 ustawy zawiera przepisy ogólne. Określono w nim przedmiot ustawy.

Rozdział 2 ustawy zawiera zasady i tryb komercjalizacji PKP. Celem komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego Polskie Koleje Państwowe jest jego przekształcenie w spółkę akcyjną z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa. Ze względu na fakt, iż firma "Polskie Koleje Państwowe" stanowi odrębne dobro, powstała w wyniku komercjalizacji spółka akcyjna ją zachowa.

Ustawa normuje także w sposób szczególny zasady komercjalizacji, co wynika z odrębności sytuacji PKP i trudności z zastosowaniem w tym zakresie zasad ogólnych.

Ustawa nakazuje dokonanie komercjalizacji w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przy czym komercjalizacji dokonuje Minister Transportu i Gospodarki Morskiej, który także ustala statut nowej spółki i reprezentuje w niej Skarb Państwa. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej wykonuje uprawnienia zarezerwowane w przepisach regulujących ogólne zasady komercjalizacji i prywatyzacji dla Ministra Skarbu Państwa. Wzmocniona rola Ministra TiGM wynika z konieczności zachowania fachowego, merytorycznego nadzoru nad procesami sanacyjnymi dotyczącymi PKP.

Po przeprowadzeniu komercjalizacji, nowa spółka - PKP S.A. - staje się zarządem kolei w rozumieniu przepisów ustawy o transporcie kolejowym.

Spółka ta, w celu wykonywania przewozów kolejowych, w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym tworzy spółki akcyjne, co stanowi realizację zasady separacji działalności przewozowej i zarządczej w transporcie kolejowym, przewidzianej we wspomnianej ustawie. Ustawa nakazuje utworzenie spółek przewozowych w terminie 12 miesięcy od dnia wpisania spółki PKP S.A. do rejestru handlowego. Pozostała dotychczasowa - poza przewozową i zarządu kolei - działalność PKP może być prowadzona w formie odrębnych spółek prawa handlowego.

Ustawa określa zakres kontroli Skarbu Państwa nad tworzeniem, działalnością i prywatyzacją spółek.

Rozdział 3 reguluje sposoby zagospodarowania mienia. Ustawa wprowadza pojęcie zasad racjonalnej gospodarki, które powinny znaleźć w tym zakresie zastosowanie. Przykładowo wyliczono sposoby zagospodarowania mienia, tj. jego sprzedaż, oddanie w dzierżawę, najem,

użytkowanie lub oddanie do odpłatnego korzystania w drodze umów prawa cywilnego, wniesienia mienia do spółki jako aportu. Ustawa umożliwi umowne, nieodpłatne przekazanie mienia spółki na własność gminy (na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi służącymi wykonywaniu zadań własnych gminy), a także zlikwidowanie mienia lub jego nieodpłatne przekazanie innym podmiotom niż gminy, jeżeli wymienione sposoby jego zagospodarowania okażą się nieskuteczne. Rozwiązanie problemu mienia zbędnego stanowi jeden z zasadniczych warunków powodzenia odnowy PKP. Proponowane rozwiązania sprzyjają osiągnięciu tego celu.

Rozdział 4 reguluje zasady restrukturyzacji zasobów mieszkaniowych, jako szczególnego rodzaju zbędnego mienia. Stosownie do zapisów ustawy, PKP S.A. wydzieli z posiadanego majątku, w celu sprzedaży, zbędną substancję mieszkaniową (domy mieszkalne, lokale mieszkalne i związane z nimi budynki gospodarcze lub garaże wraz z przynależnymi do nich gruntami). Wyjątkowo jednak nie będą sprzedawane lokale mieszkalne, znajdujące się w budynkach wykorzystywanych do celów eksploatacyjnych kolei. Ustawa umożliwi nabycie lokalu mieszkalnego przez osoby zajmujące lokal na podstawie umowy najmu, a nawet zajmujące go bez tytułu prawnego, pod warunkami w niej wskazanymi (byli kolejarze i osoby dziedziczące po najemcach). Ustawa reguluje procedurę sprzedaży lokali, ulgi cenowe związane ze stażem pracy nabywcy lokalu w PKP i inne kwestie. Atrakcyjne warunki nabycia lokali mieszkalnych sprzyjać mają możliwie szybkiemu i skutecznemu pozbyciu się tej substancji przez obciążone nią Polskie Koleje Państwowe.

Rozdział 5 zawiera zasady restrukturyzacji zatrudnienia. Proponowane rozwiązania powinny doprowadzić do racjonalizacji zatrudnienia, w tym zwłaszcza do zlikwidowania problemu zatrudnienia nadmiernego. Przewiduje się osłony socjalne: świadczenia socjalne w zakresie przyznanego urlopu kolejowego, jednorazowe ekwiwalenty pieniężne za urlop kolejowy, jednorazowe zasiłki socjalne i odprawy socjalne. Możliwe jest także przyznanie trzyletniego tzw. urlopu kolejowego dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy bezpośrednio związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, jeśli ze względu na wiek i łączny staż pracy, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia na kolei, brakuje im nie więcej niż trzy lata do spełnienia warunków umożliwiających uzyskanie prawa do emerytury. Przewidziano możliwość wydłużenia tego urlopu do pięciu lat jeśli pracownik zatrudniony jest na terenie województwa lub zameldowany jest na terenie gminy, zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym. Świadczenia przedemerytalne związane z restrukturyzacją PKP, urlopy kolejowe i odprawy z tym związane planuje się sfinansować ze środków budżetu Państwa. W ustawie znalazły się przepisy określające inne osłony socjalne, z tym że będą one finansowane ze środków spółki. Umieszczenie ich w ustawie ma zapewnić pracownikom PKP wypłacanie osłon socjalnych w okresie restrukturyzacji.

Katalog ustawowych środków restrukturyzacji zatrudnienia jest korzystny dla pracowników PKP, a jednocześnie daje gwarancję racjonalizacji zatrudnienia.

Rozdział 6 reguluje prywatyzację spółki PKP S.A., powstałej w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego PKP.

Przyjęto zasadę zastosowania przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, z niezbędnymi wyjątkami związanymi ze specyfiką PKP. Uprawnienia Ministra Skarbu Państwa określone w przepisach będzie wykonywać Minister Transportu i Gospodarki Morskiej. Zagwarantowano Skarbowi Państwa wpływ na strategiczne decyzje w spółce związane z zachowaniem tzw. „złotej akcji”.

Rozdział 7 reguluje zagadnienie nabywania akcji Skarbu Państwa w PKP S.A. przez pracowników. Przyjęto zasadę, że do nieodpłatnego nabywania akcji PKP S.A. przez pracowników stosuje się przepisy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Przepisy przejściowe i końcowe umożliwiają regulację stanu prawnego gruntów będących własnością Skarbu Państwa lub gminy, znajdujących się w dniu 5 grudnia 1990 r. w zarządzie lub posiadaniu PKP, co do których PKP nie posiada dokumentów o przekazaniu gruntów w formie prawem przewidzianej. Grunty takie stają się z mocy prawa przedmiotem użytkowania wieczystego PKP bez obowiązku wniesienia pierwszej wpłaty z tytułu tego użytkowania, zaś budynki, inne urządzenia i lokale trwale związane ze wspomnianymi gruntami stają się własnością PKP, nieodpłatnie, bez względu na pochodzenie środków, za które zostały one wybudowane lub nabyte. Nabycie praw w tych przypadkach potwierdzone zostaje decyzjami deklaratoryjnymi odpowiednich organów administracji rządowej i samorządowej. Przyjęte rozwiązanie umożliwia uproszczenie procedury porządkowania stanu prawnego dotyczącego majątku Polskich Kolei Państwowych, stabilizuje gospodarkę mieniem i sprzyja jej racjonalizacji.

Ustawa dokonuje zmian w przepisach ustaw. Prawo upadłościowe, o przedsiębiorstwach państwowych, o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, o przedsiębiorstwie państwowym „Polskie Koleje Państwowe” i o transporcie kolejowym.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 28 października 1998 r.

Cena - 0,75zł + 22% VAT

